Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

Μία ζωὴ πλήρης πίστεως - ἀγάπης καὶ σοφίας

49ον

ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ποὺ ἐδημοσιεύσαμε ἕως τώρα θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ὁ ὅσιος ἱεράρχης, ἀσχολούμενος μὲ τὰ καθημερινῆς ζωῆς προβλήματα τῶν μοναζουσῶν καὶ νουθετῶν αὐτάς, δὲν ἦτο ἱκανὸς δι' ὑψηλοτέρας διδασκαλίας. Θὰ ἦτο μέγα λάθος.

Τὸ βελῆνεκὲς τῆς σοφῆς διακρίσεως τοῦ Ἱεράρχου ἦτο λίαν ἰσχυρόν, καὶ σημειωτέον, ἐν ἐπιτυχία πολλῇ οἱ στόχοι ἐπετυγχάνοντο καὶ αἱ παρατάξεις τῆς ἀγνοίας καὶ ἀμαθείας ὑπεχώρουν. Ταῦτα ἰσχύουν ἰδιαιτέρως καὶ διὰ τὴν ὡραιοτάτην κρίσιν του περὶ σχέσεων Θεολογίας καὶ Φιλοσοφίας, ἡ ὁποία σχέσις δυστυχῶς μέχρι τῆς σήμερον τυραννεῖ τοὺς φιλοσοφοῦντας θεολόγους καὶ ταράττει τοὺς ἀθεολογήτους φιλοσόφους... Μὲ ὁποίαν ὅμως χάριν, εὐγλωττίαν καὶ πεποίθησιν πληροφοροῦσα τὴν καρδίαν καὶ τὸ νοῦν, ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πενταπόλεως!

Ἀληθῶς «ἡ χάρις ἐξεχύθη ἐν χείλεσί σου, Ὅσιε» καὶ γεγαυρωμένους σοφοὺς ἐταπείνωσας, εἰς ταπεινοὺς δὲ καὶ ἡσυχίους ποπεξέένησας χαρὰν καὶ εἰρήνην θαυμάζοντας τὰ κατορθώματά Σου!

Καιρὸς ὅμως νὰ διακόψωμεν καὶ νὰ παραχωρήσωμεν τὸν σοφῶ καὶ Ἁγίω τὸν λόγον:

«...Ἤδη δὲ πρὸς τὸ διηπορημένον· ἂν ἡ φιλοσοφία ἔχῃ χώραν τινὰ ἐν τῇ Θεολογίᾳ, καὶ τὶς ἡ ταύτης χρῆσις ἐν αὐτῇ. Ἐν οὐδενὶ ὄντως ἄλλῳ ζητήματι τοσοῦτον σφοδρῶς εὑρίσκει τις διαπληκτιζομένας πρὸς ἀλλήλας τὰς ἐναντιωτάτας τῶν δοξασιῶν ὅσον ἐν τῇ περὶ τῆς σχέσεως τοῦ φυσικοῦ λόγου πρὸς τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθειαν· ἤ, ὅπερ ταὐτόν, τῆς φιλοσοφίας πρὸς τὴν θεολογίαν.

Ἡ Θεολογία καθόλου διττήν, ὡς εἰπεῖν, ἐμφαίνει ἡμῖν ὄψιν, φυσικὴν καὶ ὑπερφυσικήν. Καὶ κατ' ἐκείνην μέν, ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ νοῦ, ὑπό τε τῶν κοινῶν ἐννοιῶν καὶ τῆς καλλονῆς τῶν ἐν τῇ φύσει ὁρωμένων χειραγωγούμενοι, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, εἰς τὴν νόησιν τῶν ὑπὲρ τὴν αἴσθησιν ἀναγόμεθα. Κατὰ ταύτην δέ, τὴν ὑπερφυσικήν, διὰ μόνων τῶν Θείων Γραφῶν καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀποκαλύψεως τὰ ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνην κατάληψιν μυούμεθα. Ὥστε, ἐνῶ ἡ ὑπερφυσικὴ Θεολογία πάσης ἀνθρωπίνης ἐρεύνης τε καὶ νοήσεως εἶναι ὑπερτέρα καὶ κρείττων, ἡ φυσική, ἐξ ἐναντίας, τὸν ἐν ἡμῖν λόγον συνεργὸν προσλαμβάνουσα καὶ ἐπίκουρον, φιλίως συνεργάζεται τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ ἁρμονικῶς.

Ὅθεν τῶ κατ' ἐκείνην θεολογικῶς φιλοσοφοῦντι καὶ πρόπον δὴ καὶ καθῆκον τὸ ἀνιχνεύειν τὴν ἀλήθειαν ἀκριβῶς καὶ ἀνερευνᾶν τὰς αἰτίας ἐπιμελέστατα. Διότι, οὕτω, καὶ μόνον οὕτω, δεισιδαιμονιῶν παντοίων, δοξασιῶν παραλόνων καὶ προλήψεων βλαβερῶν καθίστησιν ἑαυτὸν ἐλεύθερον. Οὗ ἄνευ ὅτι οὔτε τὸν νοῦν οὔτε τὴν κοίσιν μέλλει ποτὲ νὰ ἔχῃ ἐπιτηδείαν πρὸς τὸ ὀρθῶς καὶ ἐμβριθῶς συλλογίζεσθαι, οὐδενὶ πάντως ἄδηλον.

Ὁ δὲ κατὰ τὴν δευτέραν, τὴν ὑπερφυσικὴν δηλονότι τῆς θεολογίας ὄψιν, φιλοσοφικῶς θεολογῶν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἔγησταθερῶς ἐν τῶ τετυπωμένον καὶ ἐγκεχαραγμένον ἔνθεν μὲν τῆς θείας οὐσίας τὸ ἄπειρον, καὶ τῶν βουλῶν καὶ ἐνεργειῶν αὐτῆς τὸ ἀνεξερεύνητον· ἑτέρωθεν δέ, τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας τὸ ἀτελὲς καὶ πεπερασμένον.

Ἐὰν οὕτως, ἐν ἀνθρωποπρεπεῖ ταπεινότητι καθοπλίζῃ ἑαυτὸν ἐν ταῖς θεολογικαῖς αὐτοῦ διατριβαῖς ὁ πνευματικὸς ποιμήν, τότε οὔτε διὰ τὴν ἀκαταληψίαν τῶν πᾶσαν ἀνθρωπίνην κατάληψιν ὑπερβαινόντων ἱερῶν τῆς πίστεως δογμάτων ἀμφιταλαντεύεται· οὔτε διὰ τὸ μὴ δύνασθαι λόγον ἐν αὐτοῖς νὰ ἐξευρίσκῃ εἰς τὸ ἐκλαμβάνειν ταῦτα καὶ ὡς ἀπίθανα ἐκτραχηλίζεται.

Πῶς, ὁ ἥλιος, φέρ' εἰπεῖν, εἰς δυσμὰς ἐπισπερχῶς τρεχόντων ἵσταται, καὶ μεσουρανῶν παλίνδρομος ἀναποδίζεται, καὶ ἀκριβοῦς οὔσης πανσελήνου, τελείως ἐκλείπει. Πῶς ἡ θάλασσα διὰ πληγῆς βακτηρίας ὑποχωρεῖ καὶ ἑκατέρωθεν ὡς τεῖχος πήγνυται. Καὶ ποταμοῦ ἀναχαιτίζεται αἴφνης τὸ ρεῦμα. Καὶ πῦρ δροσοβόλον ἀναδείκνυται καὶ αὐτῶν τῶν τριχῶν φειδόμενον, πάντα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα, τοῖς μὲν τοῖς κατὰ φύσιν κειμένοις θεσμοῖς προσέχουσιν ἀδύνατα, τοῖς δὲ εἰς τὸ πανσθενὲς τοῦ νομοθετήσαντος ἀνατρέχουσι τὴν διάνοιαν δυνατὰ καὶ μάλα ὁμολογοῦνται».

(Σελ. 202—4 τοῦ ἔργου: Μαθήματα Ποιμαντικῆς)

Τί νὰ πρωτοθαυμάσῃ τις; Τὰς ἀττικὰς σχεδον χάριτας ἐν τῇ φράσει, τὸ σαφὲς ἐν τῇ βραχύτητι, τὸ ἠκριβωμένον καὶ πατερικὸν ἢ τὴν βασιλικὴν μεσότητα εἰς τὰς κρίσεις του;

Πάντως, ἐὰν βαθύτερον ἀνατρέξωμεν διὰ νὰ ἀναζητήσωμεν τὸν λόγον καὶ τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἱκανότητος τοῦ Ἁγίου, ὥστε πάντοτε νὰ εὑρίσκῃ τὸ μέτρον ἐν πᾶσι, φρονοῦμεν, ὅτι ἡ ἀπάντησις θὰ μᾶς δοθῇ ἀπὸ τὸν πρόλογον τῆς πνευματικωτάτης μελέτης του: «Γνῶθι σαυτόν».

Ἐν αὐτῇ ἀδιάστως πᾶς τις θὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ὁ γράφων, συμβουλεύει καὶ στοχάζεται ἐκ πείρας καὶ βιώσεως τῆς ὑψηλοτάτης ἀρετῆς, τῆς αὐτογνωσίας, ἡ ὁποία καὶ μόνη δύναται νὰ ἱκανώσῃ τὸν πιστὸν ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὰ ἄδυτα τῆς τελειότητος καὶ ἰδιαιτέρως τῆς διακρίσεως. Ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ διὰ νὰ ἐκφρασθῇ εἰς πάντας ἡ πνευματικὴ τοῦ Ὁσίου αὐτάρκεια καὶ ἱκανότης εἰς τὸ ποιμαίνειν καὶ διδάσκειν, παραθέτομεν ὁλόκληρον σχεδὸν τὸν πρόλογον τῆς ἀνωτέρω μελέτης, ἡ ὁποία εἰς πολλοὺς θὰ ὑπενθυμίσῃ σελίδας «Πνευματικῶν Γυμνασμάτων» καὶ «Φιλοκαλίας».

Ἡ ἐπίγνωσις ἑαυτοῦ εἶναι ἡ πρωτίστη τῶ ἀνθρώπω ὑποχρέωσις. Ὁ ἄνθρωπος, ὡς ὂν λογικόν, ἠθικῶς ἐλεύθερον καὶ θρησκευτικόν, εἶναι ὂν ὑψηλῆς περιωπῆς καὶ προώρισται ἵνα ἀποβῇ ὅμοιον τῶ Θεῶ κατ' εἰκόνα τοῦ ὁποίου ἐπλάσθη, καὶ γένηται κοινωνὸς τῆς θείας ἀγαθότητος καὶ μακαριότητος. Ἀλλ' ἵνα ἀποβῇ ὁμοίωμα θεῖον, ἀγαθὸς καὶ μακάριος, καὶ ἵνα ἐπικοινωνῇ τῶ Θεῶ, ὀφείλει πρωτίστως ἵνα ἐπιγνῶ ἑαυτόν. Ἄνευ τῆς ἑαυτοῦ ἐπιγνώσεως πλανᾶται ἐν ταῖς σκέψεσιν αὐτοῦ, κατακυριεύεται ὑπὸ ποικίλων παθῶν, τυραννεῖται ὑπὸ σφοδρῶν ἐπιθυμιῶν, τυρβάζει περὶ πολλὰ καὶ μάταια καὶ διανύει βίον ἀνώμαλον, ἄτακτον καὶ πολυπράγμονα, σφαλλόμενος ἐν πᾶσι, παραπαίων ἐν τῇ ὁδῷ, κλονούμενος ἐν ἑκάστῳ βήματι, καὶ προσκόπτει καὶ πίπτει καὶ συντρίβεται.

Ποτίζει αὐτὸς ἑαυτὸν καθ' ἑκάστην πόματα θλίψεως καὶ πικρίας, πληροῖ τὴν καρδίαν του ὀδύνης καὶ ζῇ βίον ἀβίωτον.

Ὁ ἀγνοῶν ἑαυτὸν ἀγνοεῖ καὶ τὸν Θεόν. Ὁ δὲ ἀγνοῶν τὸν Θεὸν ἀγνοεῖ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων καθ' ὅλου. δι' ὅ καὶ βαδίζει τὴν ὁδὸν τοῦ βίου αὐτοῦ ὡς ὁδοιπόρος ἀποπλανηθεὶς ἐν ἐρήμῳ.

Ὁ ἀγνοῶν ἑαυτὸν φυσιοῦται, ἀσχημονεῖ καὶ ἀσεβεῖ πρὸς τὸν Θεόν. Οἴεται εἶναί τι μέγα, μηδαμινὸς ὢν καὶ ἐπαίρεται, ταπεινὸς ὤν. Οὐκ εἰδώς, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδέν, οἴεται τὰ πάντα εἰδέναι. Ἐπαίρεται ἐν τῇ ἀγνοίᾳ αὐτοῦ καὶ λαλῶν ὀφλισκάνει μωρίαν. Ὁ ἀγνοῶν ἑαυτὸν ἀεὶ ἁμαρτάνει πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀεὶ μᾶλλον μακρύνεται ἀπ' Αὐτοῦ.

Ἀγνοῶν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν καὶ πῶς ἀληθῶς ταῦτα καθ' ἑαυτὰ ἔχουσιν, εἶναι ἀνίσχυρος, ἵνα κατ' ἀξίαν ἐκτιμήσῃ αὐτὰ καὶ διακρίνῃ τὰ εὐτελῆ τῶν πολυτίμων, τὰ ἄξια τῶν ἐστερημένων ἀξίας καὶ τὰ τίμια τῶν μηδεμίαν τιμὴν ἐχόντων, δι' ὅ καὶ τρίβεται μὲν καὶ δαπανᾶται περὶ τὰ μάταια ὡς μηδαμινά, ἀμεριμνεῖ δὲ καὶ ἀδιαφόρως ἔχει περὶ τὰ αἰώνια καὶ τὰ τιμιώτατα.

Ἐν τῶ ἀνθρώπω ἐμπέφυκεν ἡ δύναμις πρὸς τὸ ἐπιγιγνώσκειν ἑαυτόν, διότι πέφυκεν ὂν νοερὸν καὶ ἠθικῶς ἐλεύθερον, ἔχον ἐλευθέραν βούλησιν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ εἰδέναι.

Ὁ Θεός, πλάσας τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα ἰδίαν ἔπλασεν αὐτόν, ἵνα ἐπιζητήσῃ αὐτόν, ἐπιγνῶ αὐτόν, ἀγαπήσῃ αὐτὸν καὶ προσπελάσῃ αὐτῶ.

Αἱ ἰδιάζουσαι τῶ ἀνθρώπω ἠθικαὶ αὗται δυνάμεις αἱ δοθεῖσαι τοῦ θείου Δημιουργοῦ δαψιλευθεῖσαι αὐτῶ ἐπέχουσι θέσιν νόμου ἠθικοῦ καὶ ἐπιβάλλουσι τῶ ἀνθρώπω τὴν τήρησιν αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἵνα ἐπιγνῶ ὁ ἄνθρωπος τὸν Θεόν, ὀφείλει πρότερον νὰ ἔχῃ τελείαν ἑαυτοῦ ἐπίγνωσιν. Διότι ὁ μὴν ἑαυτὸν ἐπιγνοὺς οὐδὲ τὸν Θεὸν ἐπιγιγνώσκει, ὁ δὲ μὴ ἐπιγνοὺς τὸν Θεὸν οὐδ' ἀγαπᾶ οὐδὲ λατρεύει οὐδὲ ἐπιποθεῖ οὐδὲ ἐπιζητεῖ Αὐτὸν οὐδὲ προσπελάζει Αὐτῶ.

Ἀλλ' ἵνα λάβῃ τελείαν ἑαυτοῦ ἐπίγνωσιν, δέον ἐστὶ νὰ βουληθῇ πρότερον καὶ κινηθῇ πρὸς ἔρευναν Αὐτοῦ καὶ καταστῇ ἑαυτὸν ὑποκείμενον μελέτῃ ἑαυτοῦ. Ἄνευ βουλήσεως οὐδὲν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων, ἄγνοια δὲ τελεία βασιλεύει ἐπὶ πᾶσιν. Αἱ ἠθικαὶ δυνάμεις ἄνευ τῆς βουλήσεώς εἰσιν ἀργαὶ δυνάμεις μηδόλως ἀνάγουσαι εἰς γνῶσιν τὸν κεκτημένον αὐτάς.

Ἡ βούλησις τίθησι ταύτας εἰς ἐνέργειαν καὶ ἀναδεικνύει περιφανεῖς. Ἐν τῶ ἀνθρώπω ἡ δύναμις τῆς βουλήσεως, ἐνισχυομένη ὑπὸ τοῦ νοεροῦ καὶ αὐτεξουσίου, ὑπερνικᾶ πάντα τὰ ἐμπόδια καὶ κατορθοῖ τὰ πάντα. Τὸ βούλομαι ἀποβαίνει δύναμαι παρὰ τῶ μετ' ἐπιστήμης καὶ ἐλευθερίας ἐνεργοῦντι ἀνθρώπω.

Ὁ ἄνθρωπος εἰς τοιαύτην περιωπὴν τεθεὶς ὑπὸ τῆς θείας ἀγαθότητος ὀφείλει νὰ βουληθῇ νὰ ἐπιγνῶ ἑαυτόν, νὰ ἐπιγνῶ τὸν Θεόν, νὰ κατανοήσῃ τὴν φύσιν τῶν ὄντων καὶ ὡς αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἔχουσι καὶ ἀποβῇ εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα Θεοῦ.

Οἱ ἐπιγνόντες ἑαυτοὺς ἐπαινοῦνται ἐν ταῖς παροιμίαις ὡς σοφοί. Ὁ παροιμιαστὴς Σολομὼν λέγει: «οἱ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί» καὶ συμβουλεύει λέγων: «γνῶθι σαυτὸν καὶ περιπατεῖ ἐν ὁδοῖς καρδίας σου ἄμωμος».

Τὴν ἀνάγκην τῆς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεως ἥ τε θρησκεία καὶ ἡ φιλοσοφία ἐδίδαξεν. Ὁ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος ὡς ἀρχὴν πάσης ἀρετῆς ὥρισε τὸ «γνῶθι σαυτόν».

Τὸ δὲ μαντεῖον τῶν Δελφῶν «τοῦτο ἐπιστήμης ἀληθοῦς τὸ πρώτιστον καὶ ἄριστον» ὠνόμασε.

Δῆλον ἄρα, ὅτι ἡ ἐπίγνωσις ἡμῶν αὐτῶν ἀρχὴ πάσης ἀρετῆς καὶ σοφίας γίγνεται. Εἰ οὖν τὸ «γνῶθι σαυτόν» ἐπιβάλλεται ἡμῖν ὑπὸ τοῦ γνωστικοῦ ὡς θεῖος νόμος ἐγγεγραμμένος ἐν τῇ διανοίᾳ, ὀφείλομεν σέβας πρὸς αὐτὸν καὶ ἔχομεν καθῆκον νὰ τηρῶμεν αὐτὸν ὡς ὄντα λογικὰ καὶ ἠθικῶς ἐλεύθερα.

Ὁ ἐπιγνοὺς ἑαυτὸν ἐπιγιγνώσκει τὰ πρὸς ἑαυτόν, τὰ πρὸς τὸν πλησίον καὶ τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καθήκοντα, καὶ κατανοεῖ ὅτι εὐσέβεια, δικαιοσύνη, ἀλήθεια καὶ ἐπιστήμη δέον ἐστὶ νὰ ὦσιν αὐτῶ τὰ μόνα προσφιλῆ καὶ ἐπιπόθητα ἀγαθὰ καὶ πρὸς ταῦτα ὡς πρὸς λυδίαν λίθον νὰ δοκιμάζῃ πάσας τὰς ἠθικὰς καὶ θρησκευτικὰς αὐτοῦ πράξεις.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

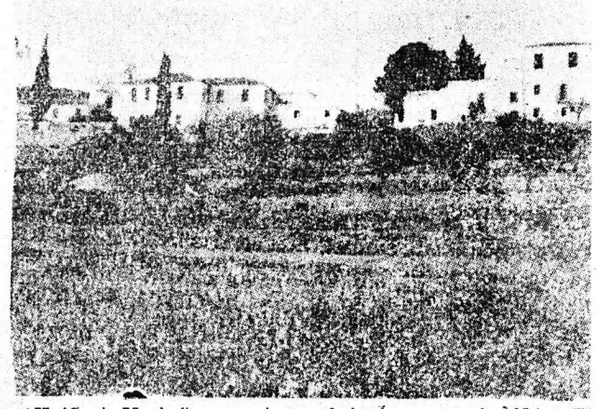

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν κεντρικὴν ὁδόν. Σ' αὐτοὺς τοὺς γύρω ἀγροὺς ἔσκαβε, ἐφύτευε καὶ ἐποτίζε ὁ Ἱδρυτὴς της Μητροπολίτης Πενταπόλεως

ΜΕ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΟ

Ἀναμνήσεις τοῦ Δ)ντοῦ τῆς ΗΜΕΡΑΣ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ

τῶν νομίμων κατόχων, τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου. Ἀλλά, διὰ μίαν συμφωνίαν θὰ ἐχρειάζετο ἐπιστροφὴ καὶ τῆς περιοχῆς Μόρφου, καθὼς καὶ μία εὐρυελπίζω νὰ ἐδέχοντο τὴν ἐλευθέραν ἐπιστροφὴν τῶν προστέρα ὁριακὴ διευθέτησις. Οὔτε φύγων στὰ σπίτια τους, διότι φοβοῦνται τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ πληθυσμοῦ. Τὸ ἑπόμενον βῆμα θὰ ἦτο ἡ φυγὴ τῶν Τουρκοκυπρίων ἀπὸ τὸ ὁμόσπονδον κρατίδιον τοῦ βορρᾶ, γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν καὶ ἐκεῖνοι στὰ δικά τους σπίτια εἰς τὸν νότον. Καὶ ἔτσι θὰ ἐξουδετερεῦτο ἡ πολυθρύλητος «ὁμοσπονδία» ἡ ὁποία ὑποκρύπτει τὴν ἀνομολόγητον διχοτόμησιν τῆς Κύπρου».

Μία τέτοιαν λύσιν, ἡ ὁποία θὰ ἔφερνε, μοιραίως, τὴν «διπλῆν ἕνωσιν», τὴν ἕνωσιν δηλ. τοῦ μείζονος τμήματος τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα, οὔτε νὰ τὴν ἀκούσῃ ἤθελε ὁ Μακάριος.

«—Εἶμαι, ἐτόνισε, ἐναντίον οἱασδήποτε διχοτομήσεως τῆς Κύπρου, διότι τὸ ἔδαφός της εἶναι πολὺ μικρὸ γιὰ δύο ἀνεξάρτητα κρατίδια ἢ γιὰ δύο προτεκτοράτα. Εἶπαν μερικοὶ ὅτι ἐὰν ἐπετύγχανε τὸ σχέδιον τῆς φυσικῆς μου ἐξοντώσεως θὰ ἐγίνετο ἡ διπλῆ ἕνωσις τῆς Κύπρου. Αὐτὸ κανεὶς δὲν τὸ ξεύρει. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἐπέζησα καὶ τῆς τρίτης ἀποπείρας δολοφονίας μου. Ὁ Κύριος ηὐδόκησε νὰ ἐπιζήσω. Καὶ ἐνόσω ζῶ θ' ἀγωνίζωμαι. Ἀνένδοτος, ἀνυπότακτος, ὀρθιος!».

***

Ἔτσι ἤθελε καὶ ἦταν ἀποφασισμένος. Ἀλλά, ἐὰν τὸ πρῶτο «ράγισμα» στὴν καρδιά του τὸ ἔφερε ἡ Τουρκικὴ εἰσβολὴ τοῦ Ἰουλίου 1974, πιστεύω ὅτι τὸ «χαριστικὸ πλῆγμα» τὸ κατέφερε τώρα ἡ κίνησις τῶν Τούρκων νὰ ἐποικίσουν τὴν Ἀμμόχωστο καί, ἔτσι, νὰ ἀπωθήσουν χρονικῶς ἢ καὶ νὰ ματαιώσουν κάθε συμβιβαστικὴν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος. Ἡ Ἀμμόχωστος, ὅπως πιστεύουν πολλοί, δὲν ἦταν μέσα στὸν χάρτη τοῦ «Ἀτίλλα» καὶ δὲν θὰ κατελαμβάνετο, ἐὰν οἱ κάτοικοι δὲν τὴν ἐξεκένωναν μόνοι των, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει τὸ γεγονὸς ὅτι ἔμενε κενή, ἔδειχνε ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐπίτηδες τὴν ἐκρατοῦσαν κενή, γιὰ νὰ τὴν προσφέρουν ἐν καιρῷ καὶ νὰ δελεάσουν τὴν ἑλληνικὴ πλευρὰ χάριν ἄλλων ὑποχωρήσεων. Ὁ ἐποικισμός — ἤ ἔστω, ἡ ἀπειλή ἀποικισμοῦ— ἔδειχνε τὴν σκλήρυνσιν τῆς πολιτικῆς των.

Καὶ δὲν ἄνθεξε μιὰ ἡ μεγάλη, ἀλλὰ βασανισμένη καρδιά, ποὺ ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ ἀντέχῃ τοὺς παλμοὺς ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Καὶ ἐσταμάτησε.

Ἔτσι, φοβοῦμαι ὅτι ἔπεσε ὁ Μακάριος. Ἀλλὰ ἔπεσε σὰν σῶμα, ὄχι σὰν Ἰδέα. Καὶ φεύγοντας ἀπὸ τὸν φθαρτὸν αὐτὸν κόσμο, ἄφησε τὴν ἀνάμνησιν καὶ τὴν ὑποθήκην ἑνὸς ἀληθινοῦ Ἄνδρα, ἑνὸς ἀληθινοῦ Ἐθνάρχου τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἑνὸς ἀληθινοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα, ὁ ὁποῖος δὲν πρόκειται νὰ χαθῇ «στὰ τάρταρα» τῆς λησμονιᾶς, ἀλλὰ θὰ παραμείνῃ ὡς δύναμις ἀγῶνος, ἐμπνεύσεως καὶ πίστεως γιὰ μιὰ μελλοντικὴ Ἀνάστασι...

ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

Εἰδική σύσκεψη γιὰ τὰ ζητήματα τῶν Τραπεζῶν

ΑΘΗΝΑΙ, (Α.Π.Ε.). Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Κ. Καραμανλῆς, συνειργάσθη χθὲς τὸ πρωὶ μὲ τοὺς ὑπουργοὺς Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν κ.κ. Παπαληγούρα καὶ Δεβλέτογλου, ἐπὶ θεμάτων λειτουργίας τῶν Τραπεζῶν, καθὼς καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ προσεχοῦς ἔτους.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ κ. Παπαληγούρας, εἶχε συνεργασία μὲ τοὺς διοικητὰς τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος καὶ Ἐθνικῆς καθηγητὰς κ.κ. Ζολώτα καὶ Ἀγγελόπουλο.

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπ. Ναυτιλίας στὴν Ἀμερική

ΑΘΗΝΑΙ, (Α.Π.Ε.). Ἀναχωρεῖ σήμερα ὁ ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Ἀλεξ. Παπαδόγγονας γιὰ τὶς ΗΠΑ., μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τῶν ΑΧΕΠΑΝΣ νὰ ὁμιλήσῃ στὸ ἐτήσιο Συνέδριό τους στὴν Ν. Ὀρλεάνη.

Θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ν. Ὑόρκη, ὅπου θὰ ἔχει ἐπαφες μὲ Ναυτιλιακοὺς παράγοντες. Τὸν κ. Παπαδόγγονα κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἀπουσίας του θὰ ἀναπληροῖ ὁ ὑπουργὸς Ἐργασίας κ. Κ. Λάσκαρης.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ
ΜΟΡΦΩΝΟΥΝ—ΨΥΧΑΓΩΓΟΥΝ —ΞΕΚΟΥΡΑΖΟΥΝ
«ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ» ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ 32

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ

Α' ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΤΡΩΝ — ΣΑΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΩΣ

ΕΚ ΠΑΤΡΩΝ	ΕΚ ΣΑΜΗΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ (καὶ ΚΕΡΚΥΡΑ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΤΡΙΤΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ (καὶ ΙΘΑΚΗΝ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
21.00 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	
ΤΕΤΑΡΤΗ	
13.00 ΙΟΝΙΟΝ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
ΠΕΜΠΤΗ	
13.00 ΙΟΝΙΟΝ (ΙΘΑΚΗ)	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	07.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ (καὶ ΙΘΑΚΗΝ)	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ	
11.30 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	08.45 ΙΟΝΙΟΝ
13.00 ΙΟΝΙΟΝ	16.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

Β' ΜΕΤΑΞΥ ΑΣΤΑΚΟΥ — ΣΑΜΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΩΣ

ΕΞ ΑΣΤΑΚΟΥ	ΕΚ ΣΑΜΗΣ
ΤΕΤΑΡΤΗ	
15.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)	07.00 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)
ΠΕΜΠΤΗ	
09.15 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	07.00 ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ (ΟΧΛΗΡΑ)

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ Κ. ΤΣΙΜΑΡΑ
ΤΗΛΕΦ. 277-783 & 270-848

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ Ο.Σ.Ε.-Κ.Τ.Ε.Λ.

ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ Ο.Σ.Ε

ΔΙ' ΑΘΗΝΑΣ: 5,20, 6, 6.30, 7, 7.30 8, 9, 9,45, 10.30, 11,15 12.00 12.45, 13.30, 14.15 15.00, 15 45, 16.30, 17.20, 17. 45, 18.30, 19.15, 20.15, 21:00.

ΔΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ: 7.00 μέσῳ Ἀθηνῶν, 9.30 μέσῳ Ρίου, 17 30 μέσῳ Ἀθηνῶν

ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ Κ.Τ.Ε.Λ

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ ΑΘΗΝΩΝ. Ἐκ Πατρῶν: 5.30, 6.45, 8, 9, 10, 11.30, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.45, 21.15. Ἐξ Ἀθηνῶν: 5.30, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14. 15, 16. 17, 18, 19.30, 21.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ — ΑΧΑΪΑΣ — ΠΥΡΓΟΥ. Ἐκ Πατρῶν: 5.45, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 18, 30, 20

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ — ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ. Ἐκ Πατρῶν: 7, 7.10, 14. Ἐκ Τριπόλεως: 7, 15.

Ἐκ Πατρῶν: Διὰ Καλάβρυτα 45, 7.10, 10, 13.10, 15.30. Διὰ Δάφνη 10.

ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΤΡΩΝ — ΑΙΓΙΟΥ: 5.45, 7.30, 8.35, 9.35, 10. 35, 11.35, 12.05, 12.30, 13.05 13.35, 14.15, 15.15, 16.05, 17 05, 18.05, 19.05, 20.05. Ἐξ Αἰγίου: 6.15, 6.50, 7.30, 8.30, 9. 15, 10, 11, 12, 12.30, 13, 14.05, 15, 16. 17, 18. 19. 20.05

ΜΟΝΤΕΡΝΕΣ
ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΕΓΧΡΩΜΕΣ ΑΠΙΘΑΝΕΣ...
προσκλήσεις
ΓΑΜΟΥ καὶ ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ
ΑΝΑΓΛΥΦΟΤΥΠΙΕΣ-ΧΡΥΣΟΤΥΠΙΕΣ
ΗΛΙΑΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΗΣ-ΙΩΝΙΑΣ 43-8325263

ΥΠΕΡΕΚΟΕΣΙΣ ΕΠΙΠΛΩΝ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΜΠΑΡΛΟΥ

**Σᾶς προσκαλοῦμε αὔριο Δευτέρα καὶ ὥρα 8 μ.μ. στὰ ἐγκαίνια τῆς νέας μας μεγάλης ἰδιοκτήτου Ἐκθέσεως Ἐπίπλων ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΜΠΑΡΛΟΥ στὰ Ζαρουχλέϊκα. Τηλ. 321-774 & 327-652. Πάρκιν, ΠΑΙΔΙΚΗ